

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
Grzegorz Karpinski
Grzegorz KAPUŃSKI
„ZATWIERDZAM”

**PROGRAM
STANDARYZACJI STRAŻY GMINNYCH I MIEJSKICH**

„Z MIESZKAŃCAMI I DLA MIESZKAŃCÓW”

Warszawa 2015 rok

Standaryzacja Straży Gminnych i Miejskich jest dobrowolnym programem mającym na celu podniesienie jakości i rozszerzenie działań na rzecz zapewnienia porządku publicznego, realizowanych w zakresie ustawowych kompetencji straży gminnych (miejskich) oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku tej formacji.

Inicjatywa wskazuje obszary funkcjonowania Straży, tj. planowanie, organizowanie, realizacja zadań, kontrolowanie oraz doskonalenie. Na każdy z wymienionych obszarów składają się cele, zadania oraz wymogi od których spełnienia w znacznej mierze zależy nie tylko funkcjonowanie ale przede wszystkim wizerunek straży. Wymogi określone w programie wynikają z obowiązujących przepisów oraz stanowią dodatkowe elementy istotne z punktu widzenia dobrego działania Straży i jej postrzegania przez społeczność lokalną.

Program, tworząc model społecznie oczekiwanej Straży, określa podstawy jej działania dając wójtom, burmistrzom (prezydentom miasta) oraz komendantom straży gminnych (miejskich) możliwość dokonywania samooceny oraz określania kierunków oczekiwanych i potrzebnych zmian i jej udoskonalanie. Tym samym do programu standaryzacji mogą przystąpić również te Straże, które nie spełniają wszystkich wymagań standardu ale deklarują chęć podjęcia wysiłku na rzecz doskonalenia i w określonym przedziale czasowym spełnienia wszystkich wymagań standardu.

Program określa:

- podstawowe wymagania standardu, których spełnienie jest niezbędne do przystąpienia do Programu i wynika z obowiązującego porządku prawnego;
- obligatoryjne wymagania standardu, jakie musi osiągnąć Straż w toku realizacji Programu i spełniać je razem z podstawowymi wymogami standardu aby osiągnąć certyfikat;
- fakultatywne wymagania standardu, podnoszące jakość wykonywanej pracy oraz kształtujące pozytywny wizerunek Straży w społeczności lokalnej.

Do Programu mogą przystąpić Straże, które:

- spełniają podstawowe wymagania standardu oraz wymogi obligatoryjne
- lub
- spełniają podstawowe wymagania standardu i przedstawią harmonogram osiągnięcia wymogów obligatoryjnych w okresie nie dłuższym niż 2 lata.

Certyfikatem nadawanym przez Wojewodę honorowane są Straże, które spełniły podstawowe i obligatoryjne wymagania standardu, uzyskując 74/68 punktów – na okres 2 lat.

Ze względu na zakres określonych w programie wymogów, o przystąpieniu do inicjatywy winni decydować przedstawiciele władzy lokalnej, od których w największym stopniu zależy powodzenie „standaryzacji”.

1. WYMOGI PLANOWANIA WG STANDARDU STRAŻY

Lp.	Cel	Zadania - Wymagania	Opisz szczegółowy - Mierniki	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Podstawy prawne - Uwagi
1.	Określenie strategii działania Straży	1. Opracowanie Planu Działania Straży	1. Plan powinien określać priorytety działania, cele, zadania oraz mierniki podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2013 r. poz. 885)
			2. Planowane działania profilaktyczne (nie mniej niż 3 i obejmujące tematykę z zakresu wsparcia osób starszych, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, odpowiedzialności nieletnich i dzieci) ¹ oraz np. ruchu drogowego, przemocy w rodzinie podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			3. Planowane elementy współpracy z mieszkańcami ² podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu

¹ Konieczność planowania działalności profilaktycznej bazuje na pozytywnych doświadczeniach wielu Straży oraz oczekiwań mieszkańców. Działalność tego typu poprawia wizerunek Straży.

² Np. dyżury strażników, walne zebrania członków spółdzielni, inne spotkania z inicjatywy Straży.

		2. Opracowanie Rejestru Ryzyka	Rejestr Ryzyka powinien obejmować wszystkie działania ujęte w Planie Działania zapewniając podjęcie niezbędnych kroków zaradczych i realizację Planu podstawowe ³	1	1	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2013 r. poz. 885)
	RAZEM			4	4	

³ Obowiązek wynika ze związku Planu Działania z Rejestrem Ryzyka.

2. WYMOGI ORGANIZACYJNE WG STANDARDU STRAŻY

Lp.	Cel	Zadania - Wymagania	Opisz szczegółowy - Mierniki	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Podstawy prawne - Uwagi
1.	Zapewnienie podstawowych regulacji organizacyjnych jednostki	1. Wyposażenie Straży w zewnętrzne regulacje organizacyjne ⁴	1. Akt powołania Straży podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			2. Umowa o pracę (akt powołania komendanta) podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			3.Regulamin Straży podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			4.Statut Straży podstawowy ⁵	1	1	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2013 r. poz. 885)

⁴ Potrzeba posiadania ww. dokumentacji wynika ze wskazanych dokumentów prawnych.

⁵ Dotyczy jednostek samodzielnych.

		2.Opracowanie wewnętrznych regulacji organizacyjnych	1.Regulamin pracy obligatoryjny	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm)
			2.Kodeks etyki	1	0	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2013 r. poz. 885)
			3.Regulamin wynagradzania obligatoryjny	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm) Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz.1458)
			4.Polityka rachunkowości obligatoryjny	1	1	Ustawa z dnia 29 września1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz.330)
			5.Instrukcja kancelaryjna podstawowy ⁶	1	1	Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2011r., Nr.123, poz. 698)

⁶ W przypadku Straży umiejscowionej w strukturze urzędu obowiązuje instrukcja kancelaryjna urzędu.

			6. Regulamin kontroli wewnętrznej ⁷	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			7. Regulamin mundurowy. Zasady przydziału i użytkowania umundurowania obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			8. Instrukcja zarządzania systemem informatycznym służąca do przetwarzania danych osobowych obligatoryjny ⁸	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 100 poz. 1024)
			9. Procedury działania ⁹ (regulujące podstawowe obszary działania oraz zgodne z obowiązującymi aktami)	1	0	Dodatkowy wymóg standardu

⁷ Określający tryb i zasady przeprowadzania kontroli wewnętrznych w jednostce.

⁸ Dotyczy jednostek samodzielnych; w przypadku straży w strukturze urzędu – polityka bezpieczeństwa urzędu.

⁹ Procedury/algorytmy wykonywania przez strażnika określonych czynności służbowych, w szczególności w zakresie: stosowania postępowania mandatowego, prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia w celu skierowania wniosku o ukaranie do sądu, kontroli posesji, usuwania pojazdów, kontroli handlu.

			prawnymi)			
			10. Polityka bezpieczeństwa obligacyjny ¹⁰	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 100 poz. 1024) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002r., Nr 101, poz. 926)
2.	Zapewnienie właściwej jakości i ilości zasobów ludzkich	Zapewnienie właściwego naboru oraz zasobów ludzkich zgodnie z wymogami	1. Spełnienie szczegółowych wymogów na zajmowanych stanowiskach – 100% stanu osobowego obligacyjny	1	1	Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach

¹⁰ Obligacyjna dla straży będących jednostką organizacyjną urzędu; w przypadku straży w strukturze urzędu – polityka bezpieczeństwa urzędu.

						gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			2. Wyposażenie pracowników w zakres obowiązków (opis stanowiska) – 100% stanu osobowego obligatoryjny	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm)
			3. Umowa o pracę – 100% stanu osobowego podstawowy	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			4. System okresowych ocen pracowniczych podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r. nr 223, poz. 1458)
			5. Aktualne badania lekarskie - 100% (pracownicze – wstępne, okresowe, kontrolne; specjalistyczne - psychologiczne w momencie zatrudnienia wg. wymogów wynikających z zajmowanego stanowiska) podstawowy	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. 1998 r. Nr 21 poz. 94 z późn. zm.) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie badań psychologicznych

						strażników gminnych (Dz.U. Nr 150, poz. 1012) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz.U. z 2001 r. poz.133)
			6. Regulacja wewnętrzna w sprawie naboru pracowników	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			7. Stosunek ilości strażników do ilości mieszkańców (1/1500 – 1 pkt., powyżej 1/1500 – 2 pkt)	2	1	Dodatkowy wymóg standardu
3.	Zapewnienie właściwego stopnia wyszkolenia strażników	Zapewnienie niezbędnych szkoleń	1. Szkolenie podstawowe – 100% (Obowiązuje osoby które pracują w Straży dłużej niż 12 miesiący) ¹¹ podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			2. Szkolenie z kontroli ruchu drogowego – inne niż wynikające ze szkolenia	1	1	Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18

¹¹ Nie dotyczy osób zatrudnionych w trybie art. 25 ust. 4 Ustawy o Strażach Gminnych z dnia 29 sierpnia 1997 r. Obowiązek posiadania świadectwa ukończenia szkolenia podstawowego nie dotyczy osób szkolonych przed wejściem w życie Rozporządzenia MSWiA z dnia 27 stycznia 2004 r. ws. Szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. 2004 Nr. 14 poz. 127).

			podstawowego podstawowy ¹²			lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 132, poz. 841)
			3.Szkolenie z zakresu bhp (wstępne i okresowe) – 100% stanu osobowego podstawowy	1	1	Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Polityki z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 180 poz. 1860 z późn. zm.) Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
			4.Szkolenie z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej – inne niż wynikające ze szkolenia podstawowego ¹³	1	0	Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Polityki z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 180 poz. 1860 z późn. zm.) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie

¹² Szkolenie realizowane raz na 5 lat.

¹³ Szkolenie realizowane raz na 3 lata.

						szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. z 2013 r., poz.353 z późn.zm)
			5.Zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym – dotyczy wszystkich kierujących tymi pojazdami podstawowy ¹⁴	1(0)	1(0)	Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. Nr 30, poz.151 z późn.zm.) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie kursów dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych pojazdów wartości pieniężne (Dz.U. z 2013 r. poz.603)
			6.Szkolenie specjalistyczne oskarżycieli publicznych	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			5. Inne formy doskonalenia zawodowego podnoszące poziom wyszkolenia strażników ¹⁵	1	0	Dodatkowy wymóg standardu

¹⁴ Dotyczy Straży posiadającej pojazdy uprzywilejowane.

¹⁵ Np. szkolenie z tematyki ekologii, taktyk i technik interwencji, szkolenie przewodników psów służbowych.

			7. Coroczne testy wiedzy strażników obejmujące znajomość prawa	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
4.	Efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich	Zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu rozliczania czasu pracy	1. Plan urlopów (obligatoryjnie w jednostce powyżej 20 osób) podstawowy	1(0)	1(0)	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383) Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458)
			2. Lista obecności podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			3. Karta ewidencji czasu pracy podstawowy	1	1	Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. 1998 r. Nr 21 poz. 94 z późn. zm.)
			4. Harmonogram czasu pracy ¹⁶ podstawowy	1(0)	1(0)	Dodatkowy wymóg standardu
5.	Zapewnienie	Umundurowanie	1. Wyposażenie w składniki	1	1	Rozporządzenie Rady

¹⁶ Obligatoryjny w jednostkach straży realizujących zadania w systemie zmianowym oraz w systemie dyżurnych.

	właściwego wyglądu Strażników	Strażników	umundurowania, dystynkcje, znaki identyfikacyjne i legitymacje zgodne z rozporządzeniem – 100% podstawowy			Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. Nr 112, poz.713 z późn. zm) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)
			2. Umundurowanie pracowników nowozatrudnionych w okresie nie późniejszym niż 3 miesiące od daty zakończenia szkolenia podstawowego podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
6.	Zapewnienie wyposażenia indywidualnego	Wyposażenie Strażników	1.Środki przymusu bezpośredniego ¹⁷ podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu dokumentowania faktu

¹⁷ Środki przymusu bezpośredniego, dozwolone ustawą, będące na wyposażeniu straży gminnej (miejskiej) (nie dotyczy siły fizycznej)

						użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników (Dz.U. Nr 220, poz.1719)
			2.Przechowywanie i ewidencjonowanie broni palnej i amunicji ¹⁸ podstawowy	1(0)	1(0)	<p>Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1383)</p> <p>Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628)</p> <p>Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U 1999 Nr 53 poz. 549 z późn. zm.)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków przydziału, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej i amunicji przez straże gminne (miejskie) (Dz.U. 2004 r. Nr 194 poz.</p>

¹⁸ Dotyczy Straży wyposażonych w broń palną.

						1999)
			3. Przechowywanie i ewidencjonowanie środków przymusu bezpośredniego podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Strażach Gminnych (Dz.U. 1997 r. Nr.123 poz.779 z późn. zm) Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu dokumentowania faktu użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników (Dz.U. Nr 220, poz.1719)
			4. Środki łączności ¹⁹ obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
7	Utrzymanie środków transportu ²⁰	Zapewnienie oznakowania, niezbędnej	1. Oznakowane zgodnie przepisami ²¹ podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. t.j.

¹⁹ Np. telefon komórkowy, radiostacja.

²⁰ Dotyczy Straży posiadających pojazdy.

		obsługi oraz wyposażenia pojazdów służbowych				z 2013 r., poz. 700 z późn. zm.) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz.U. z 2013 r., poz. 1720)
			2.Karta obsługi pojazdu ²² obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			3.Zestaw ratowniczy na wyposażeniu pojazdu ²³	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
8.	Utrzymanie obiektów	Zapewnienie obiektów i ich właściwa identyfikacja	1. Oznakowanie identyfikujące siedzibę straży podstawowy	1	1	Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz.U. z 2005 r. Nr.235, poz.

²¹ Dotyczy pojazdów zakupionych po 1 lipca 2012 r.

²² Karta dotyczy codziennych czynności obsługowych (mycie, czyszczenie, sprawdzenie podstawowych wymogów technicznych dopuszczających pojazd do ruchu).

²³ Inny, niż wymagany przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym (dotyczy radiowozów i innych pojazdów)

						2000)
			2. Spełnienie podstawowych wymagań dla pomieszczeń higieniczno-sanitarnych zgodnie z rozporządzeniem obligatoryjny	1	1	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129, poz. 844 z póź.zm.)
			3. Spełnienie wymagań bhp zgodnie z rozporządzeniem ²⁴ obligatoryjny	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719)
9.	Zapewnienie właściwego obiegu dokumentacji	Zapewnienie właściwego obiegu dokumentacji oraz przestrzeganie obowiązujących wzorców	1. Dokumentacja obejmująca elementy zawarte w załączniku nr 1 do standardu ²⁵ obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu

²⁴ Dotyczy między innymi uwidocznienia instrukcji bhp i p.poż itd.

²⁵ Wersja drukowana lub elektroniczna obejmująca w szczególności treści zgodne z załącznikiem.

10.	Zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu komunikacji elektronicznej	Wyposażenie straży w niezbędne narzędzia komunikacji elektronicznej	1.ePUAP obligatoryjny	1	1	Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych ustaw (Dz.U. 2010 r. Nr 40, poz. 230)
			2.BIP ²⁶ obligatoryjny	1	1	Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198)
			3.Strona internetowa (zakładka) ²⁷	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			4. Legalność oprogramowania użytkowego podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83)
11.	Legalność stosowanych urządzeń i baz	Posiadanie niezbędnych zgód i legalizacji	1. Świadczenia legalizacji urzędów rejestrujących ²⁸ (jeśli posiada urządzenia)	1	1	Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 maja 2013 r. w sprawie ogłoszenia

²⁶ Obowiązkowy dla jednostki samodzielnej, jednostka będąca w strukturze urzędu posiada zakładkę np. na stronie BIP urzędu.

²⁷ Zawierająca zwłaszcza: dane teadresowe, wskazanie kierownictwa straży, godziny urzędowania straży, informacja na temat trybu przyjmowania skarg i wniosków, informacja o bieżącej działalności straży.

²⁸ Jeśli urządzenia wymagają legalizacji.

	danych		podstawowy			jednolitego tekstu ustawy – Prawo o miarach (Dz.U. z 2013 r. poz.1069)
			2. Potwierdzenie zgłoszenia baz danych przez GIODO podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 133, poz. 883)
	RAZEM			53/49	42/38	

3. REALIZACJA ZADAŃ WG WYMOGÓW STANDARDU

Lp.	Cel	Zadania - Wymagania	Opisz szczegółowy - Mierniki	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Podstawy prawne - Uwagi
1.	Zapewnienie spokoju i porządku publicznego	<p>1.Ujawnione wykroczenia wynikających z Kodeksu Wykroczeń, ustaw pozakodeksowych, prawa miejscowego (poza wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji)</p> <p>2.Ujawnione wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji</p>	<p>nie mniej niż 45% <u>podstawowy</u></p> <p>Nie więcej niż 55% <u>podstawowy</u></p>	2	2	Dodatkowy wymóg standardu

2.Pozostałe wyniki działania	Działania dodatkowe Straży	1.Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1520)
		2.Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art. 50a z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 1520)
		3.Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art.130a z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży

						(Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			4.Osoby doprowadzone do izb wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania podstawowy	1	1	Art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013, Nr 38, z późn. Zm.) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			5.Ujawnione przestępstwa	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			6.Osoby ujęte i przekazane Policji	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

						i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży. (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			7. Zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego taki zdarzeniem	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			8.Chronione obiekty komunalne i urzędzenia użyteczności publicznej ²⁹ podstawowy	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży

²⁹ Dotyczy między innymi działań stałych lub doraźnych w zakresie ochrony urzędzeń użyteczności publicznej (np. zabezpieczenie lokali wyborczych, ławek, koszy na śmieci, urzędzeń placów zabaw itp.).

						(Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			9. Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			10. Kontrola osobista, przeglądanie zawartości podręcznych bagaży osoby	1	0	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196)
			11. Kontrole posesji ³⁰ podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			12. Inne ³¹	1	0	Dodatkowy wymóg

³⁰ Dotyczy m. in. działań stałych lub doraźnych w zakresie kontroli oznakowania budynków, utrzymania posesji (odśnieżania, utrzymania porządku).

³¹ Inne działania związane z ochroną porządku publicznego pozostające w granicach ustawowych zadań Straży, np. kontrole oświetlenia, oznakowania, stanu jezdni, studzienek, wałów powodziowych, wydm itd.

						standardu
2.	Zarządzanie służbami	Zapewnienie systemu kierowania	1. Służby dyżurne	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			2. Książka interwencji ³² podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			3. Telefon alarmowy (zgłoszeniowy) ³³ podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			4. Telefon dla głuchoniemych (SMS)	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			5. Służbowy adres mailowy Obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			6. 7-dniowy tydzień pracy (patrol interwencyjny)	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			7. Całodobowy system pracy (patrol interwencyjny)	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
3.	Zapewnienie wysokiej jakości postępowań wyjaśniających	Zapewnienie wysokiej jakości czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia w	1. Karta nadzoru, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - w sprawach zawitych, - gdy jest powołany biegły, - gdy w sprawie występuje obrońca, - gdy czynności prowadzi niedoświadczony strażnik³⁴ 	1	0	Dodatkowy wymóg standardu

³² Wersja papierowa lub elektroniczna zawierająca w szczególności elementy określone w załączniku.

³³ Dotyczy również innych numerów niż 986, podanych do powszechnej wiadomości.

³⁴ Działanie mające na celu sprawowanie należytego nadzoru nad czynnościami wyjaśniającymi w sprawach o wykroczenia.

		trybie art.54 KPOW oraz postępowań mandatowych				
			2.Wniosek o przedłużenie czasu trwania czynności wyjaśniających ³⁵ podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			3.Formalne zakończenie czynności wyjaśniających podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
			4. Upoważnienie do podpisywania wniosków o ukaranie i występowania w sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
			5. Realizacja uprawnień z art. 49 k.p.o.w.	1	0	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)

³⁵ Działanie mające na celu sprawowanie należytego nadzoru nad czynnościami wyjaśniającymi w sprawach o wykroczenia. Wniosek składany przełożonemu w przypadku, gdy instrukcyjny termin (art. 54 § 1 k.p.o.w.) zostanie przekroczony. Składany w celu ustalenia przez przełożonego, czy zaistniały uzasadnione przesłanki do przedłużenia czynności.

			6. Składane środki zaskarżenia	1	0	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
			7. Spełnienie przesłanek postępowania mandatowego ³⁶ obligatoryjny	1	1	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
			8. Prawidłowość wypełnienia formularzy (Mandatów Karnych) ³⁷ obligatoryjny	1	1	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz.U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.)
5.	Ujawnianie zdarzeń za pomocą urządzeń do obserwowania i rejestrowania przy użyciu	Prowadzenie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych	Rejestr z przebiegu czynności obserwowania i rejestrowania za pomocą środków technicznych ³⁸ obligatoryjny	1	1	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w

³⁶ Dotyczy terminowości nakładania mandatów karnych, zakazów stosowania postępowania mandatowego (art.9 KW, brak zgody sprawcy).

³⁷ 90% prawidłowo wypełnionych formularzy w sprawdzanej partii mandatów karnych.

³⁸ Dotyczy Straży wykonujących zadania wynikające z obsługi monitoringu.

	środków technicznych obrazów zdarzeń w miejscach publicznych					miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz.U. Nr 220, poz. 1720)
6.	Podniesienie poziomu spokoju i porządku publicznego na terenie gminy	Utrzymywanie współpracy z innymi podmiotami	1. Utrzymywanie współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnej w zakresie określonym w oparciu o wspólne uzgodnienia [Notatka] podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			2. Utrzymywanie współpracy z innymi podmiotami (CZK, SOK, SG, ŻW itd.)	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
		Utrzymanie współpracy z Policją	1. Okresowe spotkania komendantów/osób wyznaczonych podstawowy	1	1	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Strażach Gminnych (Dz.U. 1997 r. Nr.123 poz.779 z późn. zm)
			2. Konsultacje w zakresie wykonywanych zadań ³⁹ podstawowy	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży

³⁹ § 2 ust.1 pkt.2 przywołanego rozporządzenia.

						gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz.U. Nr 220, poz. 1732)
			3.Wyznaczenie strażnika do utrzymywania kontaktu z Policją podstawowy	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz.U. Nr 220, poz. 1732)
RAZEM				35	18	

4. KONTROLA WG STANDARDU

Lp.	Cel	Zadania - Wymagania	Opisz szczegółowy - Mierniki	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Podstawy prawne - Uwagi
1.	Monitorowanie skuteczności, sprawności i działania	Zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu nadzoru wewnętrznego	1. Odprawy dzienne, okresowe odprawy podsumowujące itd. ⁴⁰ podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
			2. Bieżący nadzór komendanta/komórki wewnętrznej straży ⁴¹ obligatoryjny	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
		Statystyka i sprawozdawczość	1. Statystyka i sprawozdawczość okresowa ⁴² [strona www]	1	0	Dodatkowy wymóg standardu
			2. Statystyka i sprawozdawczość półroczna i roczna (Raport z działalności Straży) [strona www] podstawowy ⁴³	1	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i

⁴⁰ Obejmuje codzienne zadaniowanie do służby oraz okresowe podsumowanie i precyzowanie nowych kierunków działań.

⁴¹ Zgodnie z wymogami kontroli zarządczej.

⁴² Nie rzadziej niż raz na kwartał połączone z umieszczaniem informacji na stronie (zakładce) www Straży.

⁴³ Umieszczanie na stronie www Straży stanowi dodatkowy wymóg standardu.

						<p>sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz.U. z 2009 r. Nr 196 poz. 1520)</p> <p>Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. nr.112, poz. 1198 z późn. zm.)</p> <p>Dodatkowy wymóg standardu</p>
2.	Monitorowanie jakości działania	Rozpatrywanie skarg i wniosków	1. Rejestr skarg i wniosków ⁴⁴ obligatoryjny	1	1	art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267)
			2. Prawidłowość rozpatrywania skarg i wniosków ⁴⁵ podstawowy	1(0)	1 (0)	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz.U. Nr 5, poz. 46)

⁴⁴ Obligatoryjnie dla straży gminnych (miejskich) będących samodzielną jednostką organizacyjną gminy; dla straży będących w strukturze urzędu – rejestr urzędu.

⁴⁵ Dotyczy straży, które prowadziły postępowania skargowe w okresie podlegającym ocenie; dotyczy m. in. terminowości, prawidłowości informowania stron postępowania.

		3. Realizacja wniosków z potwierdzonych skarg ⁴⁶ podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
		4. Uwidocznienie informacji dotyczącej zasad rozpatrywania skarg i wniosków ⁴⁷ podstawowy	1	1	art. 253 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1074 z późn. zm.)
		5. Ilość potwierdzonych skarg na strażników nie większa niż 20 % skarg w stosunku do ogólnej ilości zgłoszonych skarg podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
		6. Realizacja wniosków pokontrolnych Wojewody ⁴⁸ podstawowy	1(0)	1(0)	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz.U. 2009 r. Nr 220 poz. 1733 z późn. zm.)
RAZEM			10/8	9/7	

⁴⁶ Dotyczy straży, które prowadziły postępowania skargowe w ocenianym okresie;

⁴⁷ Dotyczy jednostek samodzielnych.

⁴⁸ Dotyczy Straży kontrolowanych w okresie objętym standaryzacją.

5. DOSKONALENIE DZIAŁAŃ WG. STANDARDU

Lp.	Cel	Zadania - Wymagania	Opisz szczegółowy - Mierniki	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Podstawy prawne - Uwagi
1.	Inicjowanie i rozpowszechnianie dobrych praktyk	Podejmowanie inicjatyw własnych Straży wpływające na poprawę i ocieplenie wizerunku straży (inne niż działania profilaktyczne)	Np. dzień otwarty straży gminnej/ miejskiej, pokaz tresury psów/koni służbowych, prowadzenie świetlicy itp. podstawowy	1	1	Dodatkowy wymóg standardu
RAZEM				1	1	

PODSUMOWANIE

Lp.	Cel	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Minimalna ilość punktów do uzyskania certyfikatu	Uwagi
1.	Planowanie	4	4	
2.	Organizacja	53/49	42/38	
3.	Realizacja	35	18	
4.	Kontrola	10/8	9/7	
5.	Doskonalenie	1	1	
	OGÓŁEM	103/97	74/68	

PROCEDURA CERTYFIKACJI STRAŻY:

1. Do certyfikacji Straż może przystąpić w dwóch terminach: do końca stycznia lub do końca lipca danego roku kalendarzowego, przedkładając Wojewodzie wniosek, stanowiący załącznik numer 2 do programu standaryzacji oraz kopię sprawozdania z ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży za okres 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku.
2. Powołany przez Wojewodę zespół do spraw certyfikacji weryfikuje zgodność wniosku z wymogami standaryzacji, a w przypadku pozytywnej weryfikacji rekomenduje Wojewodzie daną Straż do nadania certyfikatu.
3. Jednostkę Straży do certyfikacji zgłasza Wójt, Burmistrz lub Prezydent Miasta, któremu podlega Straż Gminna (Miejska).
4. Warunkiem uzyskania certyfikatu jest spełnienie podstawowych i obligatoryjnych wymagań Programu oraz 10 punktów dodatkowych standardu.
5. Wójt, Burmistrz lub Prezydent Miasta, któremu podlega Straż spełniająca podstawowe wymagania standardu, zgłaszając Straż do Programu przedstawia Wojewodzie harmonogram osiągnięcia wymagań obligatoryjnych w okresie nie dłuższym niż 2 lata. Z chwilą spełniania wymagań podstawowych i obligatoryjnych przez Straż, Wójt, Burmistrz lub Prezydent Miasta informuje o fakcie Wojewodę, przekazując jednocześnie wniosek o objęcie Straży Programem Standaryzacji i Certyfikacji.

PUNKTACJA OGÓŁEM

	Ilość punktów możliwa do uzyskania	Ilość punktów wystarczająca do uzyskania certyfikatu
RAZEM	103/97	74/68

Załączniki:

1. Załącznik numer 1 - Wzory dokumentów Straży;
2. Załącznik numer 2 – Wniosek o objęcie Straży Programem Standaryzacji i Certyfikowania.

Wykaz aktów prawnych użytych w treści :

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2013 r. poz. 885);
2. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1383);
3. Kodeks Pracy - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm);
4. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz.1458);
5. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013r., poz.330);
6. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (DZ.U. z 2011r. Nr123, poz. 698);
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 100 poz. 1024);
8. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002r. Nr 101, poz. 926);
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 sierpnia 2010 w sprawie badań psychologicznych strażników gminnych (Dz.U. Nr 150, poz. 1012);
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz.U. z 2001 poz.133);
11. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 132, poz. 841);
12. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Polityki z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 180 poz. 1860 z późn. zm.);
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. z 2013, poz.353 z późn.zm);
14. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. Nr 30, poz.151 z późn.zm.);
15. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie kursów dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych pojazdów wartości pieniężne (Dz.U. z 2013 r. poz.603);
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz.U. Nr 112, poz.713 z późn. zm);
17. Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 628);

18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu dokumentowania faktu użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników (Dz. U. Nr 220, poz. 1719);
19. Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U z 1999 Nr 53 poz. 549 z późn. zm.);
20. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków przydziału, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej i amunicji przez straże gminne (miejskie) (Dz.U. z 2004 Nr 194 poz. 1999);
21. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. t.j. z 2013 , poz. 700 z późn. zm.);
22. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2013, poz. 1720);
23. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000);
24. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129, poz. 844 z późn. zm.);
25. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719);
26. Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 230).;
27. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198);
28. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83);
29. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 maja 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o miarach (Dz.U. z 2013 r. poz.1069);
30. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 133, poz. 883);
31. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne(miejskie) ewidencji etatów, wyposażania oraz wyników działań straży. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1520);
32. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.);
33. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.);
34. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. Nr 220, poz. 1720);
35. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz.U. Nr 220, poz. 1732);

36. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46);
37. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1074 z późn. zm.);
38. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz.U. z 2009 Nr 220 poz.1733 z późn. zm);